

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HUMANISTISKA FAKULTETSNÄMNDEN

LLSA75, Svenska som andraspråk för gymnasielärare (76-90 hp). Ingår i Lärarlyftet , 15,0 högskolepoäng

Swedish as a Second Language for Teachers, 15.0 higher education credits

Grundnivå/First Cycle

1. Fastställande

Kursplanen är fastställd av Institutionen för svenska språket 2013-08-29 att gälla från och med 2013-09-01.

Utbildningsområde: Humanistiskt 100 %

Ansvarig institution: Institutionen för svenska språket

2. Inplacering

Kursen ges som fristående kurs inom lärarlyftet.

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Fördjupning

GXX, Grundnivå, kurs som inte kan klassificeras

3. Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs lärarexamen, skolhuvudmannens godkännande samt 75 hp i Svenska som andraspråk.

4. Innehåll

Kursens övergripande mål är att den studerande ska vidareutveckla sin lärarkompetens avseende elevers lärande i ämnet svenska som andraspråk i aktuella årskurser. Utifrån sin lärarerfarenhet, och med sin undervisningsvardag som resurs, fördjupar studenten sina ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kunskaper, liksom sin förmåga att planera, genomföra och utvärdera undervisning i ämnet.

Vidare syftar kursen till att ge breddad kunskap om de speciella förutsättningar som utmärker undervisning i mångkulturella miljöer och lärande på ett andraspråk. Kursdeltagarna utvecklar teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom ämnet svenska som andraspråk. Relationerna mellan autentiska elevtexter och kunskapskrav, kunskapsinnehåll, bedömning samt betygsättning bearbetas dels individuellt, dels via lärplattformens diskussionsforum.

Kursen omfattar två delkurser om vardera 7,5 hp.

Delkurs 1: Text och genrer i undervisningen, 7,5 hp

(Texts and Genres in Teaching, 7.5 credits)

Delkursen ger en introduktion till genrepedagogik och den språkbeskrivning, systemisk funktionell grammatik, som genrepedagogiken utgår från. I delkursen ingår också funktionell analys av läromedels- och elevtexter samt möjlighet till tillämpning av genrepedagogiken.

Delkurs 2: Litteraturkurs, 7,5 hp

(Literature Course, 7.5 credits)

Delkursen syftar till att ge fördjupad kunskap om hur skönlitteratur kan användas, så att språk- och kunskapsutveckling främjas hos andraspråksinlärare. Vidare betonas litteraturläsningens betydelse för ord- och begreppsinläringen. Delkursen syftar även till att ge insikter i litteraturens identitetsskapande funktion. Hur litteraturläsningen kan ge möjligheter till jämförelser mellan kulturer behandlas också. Särskild vikt läggs vid förmågan att kunna knyta forskning i andraspråksinläring till undervisningssituationer, för att motivera didaktiska val.

5. Mål

Efter avslutad kurs förväntas studenten kunna:

Kunskap och förståelse

- uppvisa fördjupade ämnesteoretiska kunskaper i svenska som andraspråk

Färdighet och förmåga

- självständigt utforma och praktiskt tillämpa olika arbetssätt för att vidareutveckla andraspråksinlärarens ord- och begreppsförråd mot bakgrund av teorier om andraspråksutveckling
- använda språkvetenskapliga analysverktyg för att beskriva elevtexter och språkutveckling ur olika perspektiv
- redogöra för några grundbegrepp inom genrepedagogiken och tillämpa dem på läromedels- och elevtexter i undervisningen
- redogöra för exempel på språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt med skönlitteratur som utgångspunkt och tillämpa dem i undervisningen.
- tillämpa olika former för bedömning som främjar elevers lärande
- analysera de nationella provmaterialen i svenska som andraspråk och bedöma elevers förmågor enligt kunskapskraven samt kritiskt diskutera provmaterialens implikationer för den egna undervisningen
- kritiskt granska forskning och debatter om flerspråkighet och svenska som andraspråk
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och av att utveckla sin kompetens inom det pedagogiska arbetet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- reflektera över och diskutera språkets betydelse för elevers kunskapsutveckling i skolans alla ämnen
- förhålla sig kritisk till kurslitteratur, styrdokument och undervisning
- reflektera över och diskutera andraspråksundervisningens innehåll och upplägg utifrån skolans styrdokument
- ur ett språkligt perspektiv reflektera över faktorer som genus, klass, etnicitet och kulturell mångfald i frågor rörande svenska som andraspråk.

6. Litteratur

Se bilaga.

Se bilaga.

7. Former för bedömning

Bedömningen bygger på examinationsuppgifter av både teoretiskt och praktiskt slag som genomförs löpande under delkursernas gång. Olika examinationsformer såväl skriftliga som muntliga tillämpas. Delkurserna avslutas med en skriftlig och/eller en muntlig redovisning.

För godkänt betyg krävs aktivt deltagande under såväl den nätbaserade delen som under de fysiska träffarna. För student som underkänts i ett delmoment ges möjlighet till förnyat prov. Det totala antalet prov för viss kurs eller del av kurs är begränsat till fem. Den som godkänts i prov får ej göra förnyat prov för högre betyg. Ett år efter nedlagd kurs kommer inga ytterligare examinationstillfällen att ges.

Student har rätt till byte av examinator, om det är praktiskt möjligt, efter att ha underkänts två gånger på samma examination. En sådan begäran ställs till institutionen och ska vara skriftlig.

8. Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G), Väl godkänd (VG).

Betygsskalan omfattar betygsgraderna Underkänd (U), Godkänd (G), Väl godkänd (VG). Betyget väl godkänd ställer högre krav på analys, problematisering och syntes i förhållande till kursinnehållet samt på självständigt förhållningssätt. För betyget väl godkänd på hela kursen krävs betyget väl godkänd på 50 % av kursens poängantal.

9. Kursvärdering

Efter avslutad kurs, i förekommande fall delkurs, ges kursdeltagarna möjlighet att göra skriftlig, summativ utvärdering via Göteborgs universitets lärplattform. Kursvärderingen görs i enlighet med en gemensam mall för alla kurser inom Lärarlyftet 2 vid Göteborgs universitet. Utöver den skriftliga, summativa utvärderingen kan muntliga, formativa utvärderingsmoment förekomma. Kursansvarig sammanställer efter avslutad kurs en kursrapport i enlighet med gemensam mall för alla kurser inom Lärarlyftet 2 vid Göteborgs universitet. I kursrapporten ingår sammanställning av resultat från kursvärdering, sammanställning av resultat från kursdeltagarnas examinationer, undervisande lärares kommentarer till kursen i sin helhet samt förslag på hur kursen bör utvecklas.

10. Övrigt

Undervisningsspråk: svenska.

Utbildningen genomförs på distans med hjälp av en nätbaserad plattform. Tre fysiska träffar äger rum per delkurs. Deltagande i de gemensamma träffarna är obligatoriskt. Studiehandledning och studieanvisningar läggs ut på nätet. Kursdeltagarna tillhör en mindre studiegrupp men arbetar på egen hand utifrån valfri dator. Undervisningen bygger på att de studerande deltar i studiegruppens arbete via den nätbaserade plattformen och att de vid de gemensamma träffarna bidrar med sina kunskaper och färdigheter. Studievägledning sker i samverkan mellan kursansvarig institution och Vägledningscentrum för lärarutbildningen.

LLSA75, Svenska som andraspråk för gymnasielärare, (76-90 hp) 15 högskolepoäng
Swedish as a Second Language for Teachers (76-90 hec) 15 higher education credits

Delkurs 1: Text och genrer i undervisningen, 7,5 hp

- af Geijerstam, Åsa & Jenny Wiksten Folkeryd 2005. Verktygen som fångar texten. I: *Språkvård* 2005/4. S. 22–28. <http://www.sprakradet.se/3167>
- af Geijerstam, Åsa 2006. *Att skriva i naturorienterande ämnen i skolan*. Uppsala. S. 15–22 samt kap. 5 och 8. S. 110–118 Tillgänglig på webbplatsen för publikationer vid Uppsala universitet: <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:169321/FULLTEXT01>
- Axelsson, Monica & Ulrika Magnusson 2012. Flerspråkighet och kunskapsutveckling. I: *Flerspråkighet – en forskningsöversikt*. Hyltenstam, Kenneth, Monica Axelsson & Inger Lindberg (red.), (Vetenskapsrådets rapportserie 5:2012). Stockholm: Vetenskapsrådet. S. 247–367. www.vetenskapsradet.se
- Gibbons, Pauline 2005. Mediating learning through talk – teacher-student interactions with second language learners. I: Lindberg, Inger & Karin Sandwall (red.), *Språket och kunskapen – att lära på sitt andraspråk i skola och högskola*. Göteborgs universitet, Institutet för svenska som andraspråk. S. 7–26. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/20797>
- Hajer, Maaïke 2004. Språkutvecklande ämnesundervisning – ett andraspråksperspektiv i alla ämnen. I: Olofsson, Mikael (red.), *Symposium 2003*. Stockholm: Hls förlag. S. 44–60. <http://www.andrasprak.su.se/litteratur/nationellt-centrums-symposierapporter>
- Hertzberg, Fröydis 2006. Genreskrivning under senare skolår: att berätta räcker inte I: Bjar, Louise (red.), *Det hänger på språket*. Lund: Studentlitteratur. S. 295–318.
- Holmberg, Per 2005. Funktionell grammatik för textarbete i skolan. I: Lindberg, Inger & Karin Sandwall (red.), *Språket och kunskapen – att lära på sitt andraspråk i skola och högskola*. Göteborgs universitet, Institutet för svenska som andraspråk. S. 129–148. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/20797>
- Hägerfelth, Gun 2005. Olika sätt att använda språket i naturkunskap. I: Lindberg, Inger & Karin Sandwall (red.), *Språket och kunskapen – att lära på sitt andraspråk i skola och högskola*. Göteborgs universitet, Institutet för svenska som andraspråk. S. 183–206. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/20797>
- Johansson, Britt & Anniqa Sandell Ring 2012. *Låt språket bära*. Stockholm: Hallgren & Fallgren.
- Kuyumcu, Eija. 2013. Genrepedagogik som verktyg i språk- och kunskapsutvecklande undervisning och lärande. I: Hyltenstam, Kenneth & Inger Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. S. 605–631.
- Lindberg, Inger 2006. Med andra ord i bagaget. I: Bjar, Louise (red.), *Det hänger på språket*. Lund: Studentlitteratur. S. 57–91.
- Macken-Horarik, Mary 2002. "Something to Shoot For": A Systemic Functional Approach to Teaching Genre in Secondary School Science. I: Johns, A. *Genre in the Classroom: Multiple Perspectives*. Mahwah. S. 17–42.
- Magnusson, Ulrika 2013. Skrivande på ett andraspråk. I: Hyltenstam, Kenneth & Inger Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. S. 633–659.
- Nygård Larsson, Pia. 2013. Text, språk och lärande i naturvetenskap. Språk och kultur i undervisningen i svenska för vuxna invandrare. I: Hyltenstam, Kenneth & Inger

- Lindberg (red.), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. S. 579-603.
- Olofsson, Mikael (red.) 2007. *Symposium 2006. Bedömning, flerspråkighet och lärande*. Stockholm: HLS förlag. Enligt lärares anvisning.
<http://www.andrasprak.su.se/litteratur/nationellt-centrums-symposierapporter>
- Olofsson, Mikael & Lena Sjöqvist 2013. *Bedömning i svenska som andraspråk*. I: Hylltenstam, Kenneth & Inger Lindberg (red), *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. S. 685-723. 38 s.
- Short, Deborah J. 2005. Teaching and learning content through a second language. I: Lindberg, Inger & Karin Sandwall (red.), *Språket och kunskapen – att lära på sitt andraspråk i skola och högskola*. Göteborgs universitet, Institutet för svenska som andraspråk. S. 71-90. <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/20797>
- Skolverket 2011. *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011* Enligt lärares anvisning. www.skolverket.se
- Aktuellt material enligt lärares anvisning.
- Referenslitteratur:
- Kramer-Dahl, Anneliese, Peter Teo & Alexius Chia 2007. Supporting knowledge construction and literate talk in Secondary Social Studies. I: *Linguistics and Education* 18. S. 167–199.
- Olofsson, Mikael (red.), *Symposium 2009. Genrer och funktionellt språk i teori och praktik*. Stockholm: Stockholms universitets förlag.

Delkurs 2: Litteraturkurs, 7,5 hp

- Bringeus, Eva 2011. *När känslorna får styra. Om litteraturläsning i en mångkulturell gymnasieklass*. (Malmö Studies in Educational Sciences Licentiate Dissertation Series 2011:18). Malmö: Malmö Högskola. Enligt lärares anvisning. www.mah.se/muep
- Carlson, Marie (red.) 2007. *Språk och gräns/er – om språk och identitetsskapande i några skönlitterära verk*. Rapporter om svenska som andraspråk (ROSA) 11. Göteborg: Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet. 135 s.
- Enström, Ingegerd & Margareta Holmegaard 1997. Ordinläring och litteraturläsning i svenska som andraspråk i gymnasieskolan. I: *Svenskans beskrivning* 22. Lund University Series. Sid. 274-282. 9 s. Stencil.
- Landmark, Dan & Ingrid Wiklund 2012. *Litteraturen, språket och världen. Andraspråksperspektiv på litteraturundervisningen*. Lund: Studentlitteratur.
- Molloy, Gunilla 2011. *Selma Lagerlöf i mångfaldens klassrum*. Lund: Studentlitteratur. 165 s.
- Mossberg Schüllerqvist, Ingrid & Christina Olin-Scheller 2011. *Fiktionsförståelse i skolan. Svensklärare omvandlar teori till praktik*. Lund: Studentlitteratur. 138 s.
- Skolverket 2011. *Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011*. Enligt lärares anvisning. www.skolverket.se
- Svensson, Birgitta 2008. *Gör klassikern till din egen*. Skolverket
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1892>. 84 s.
- Enligt lärares anvisning läses: en diktantologi, en novellantologi och fyra romaner

Referenslitteratur:

Enström, Ingegerd & Margareta Holmegaard 1996. *Dikt och verklighet*. Stockholm: Natur och kultur. 240 s.

Enström, Ingegerd & Margareta Holmegaard 1996. *Dikt och verklighet. Ordförrådet*. Stockholm: Almqvist och Wiksell. 160 s.

Wolf, Lars 2004. *Till dig en blå tussilago*. Lund: Studentlitteratur. 185 s.